

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-17/2000
Бања Лука, 28.7.2000. године**

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Републике Српске, у грађанском вијећу састављеном од судија овога суда, Бајагић Здравка, као предсједника вијећа, Бајић Петра, Суботић Светислава, Лукић Драгослава и Драшковић Неђа, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља млдб. О. Е. кога заступа мајка као законска заступница О. С. из Б. Н., Ул. 25. новембра бб, против туженог О. А., сина М. из Х. код П., ради измјене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Вишег суда у Б.Л. број Гж-1631/91 од 18.6.1991. године, у сједници одржаној 28.7.2000. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б. Н. број П:87/90 од 2.7.1990. године, обавезан је тужени да на име свог доприноса за издржавање млдб. тужитеља плаћа мјесечно 15% од зајамченог личног дохотка у СРБиХ и то почев од 7.2.1990. године, па док за то постоје законски услови и то тако што ће све доспјеле оброке платити одједанпут, а доспијевајуће сваког првог, а најкасније до петнаестог у мјесецу унапријед и то на руке законске заступнике О. С. из Б. Н., а умјесто ранијег износа од 17,00 динара, на који је био обавезан пресудом првостепеног суда број П-328/89 од 12.10.1989. године, као и да накнади трошкове парничног поступка у износу од 100,00 динара, све року од петнаест дана под пријетњом извршења.

Другостепеном пресудом Вишег (сада Округног) суда жалба туженог се одбила и првостепена пресуда потврдила.

Благовремено изјављеном ревизијом тужени побија другостепену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примјене материјалног права, с приједлогом да се обје нижестепене пресуде преиначе и тужбени захтјев одбије, или да се обје нижестепене пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се о поднесеној ревизији изјаснио Републички јавни тужилац (члан 390. став 3. Закона о парничном поступку).

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев млдб. тужитеља да му се на терет туженог повећа издржавање досуђено ранијом правоснажном пресудом.

Међу странкама није спорно да је правоснажном пресудом првостепеног суда број П-328/89 од 12.10.1989. године тужени обавезан да на име свог доприноса за издржавање млдб. тужитеља плаћа 17,00 тадашњих динара мјесечно, почев од 12.10.1989. године, да је млдб. тужитељ сада старији за годину дана тако да су се повећали трошкови за његово издржавање, да млдб. тужитељ живи са мајком која није запослена, у кући његових родитеља, да је приземље те куће мајка млдб. тужитеља издала подстанарима, да са њима живи још једно дијете странака који је пунољетан и привремено запослено, да тужени у другом браку има двоје млдб. дјеце и супругу која није запослена, да тужени остварује приходе прикупљањем и продајом секундарних сировина (папира), да у вријеме раније донесене одлуке није био у радном односу, да је и тада издржавао супругу и двоје млдб. дјеце из другог брака, да мајка – законска

заступница млдб. тужитеља није била запослена, као и да је млдб. тужитељ ученик седмог разреда осмогодишње школе, па самим тим његове потребе знатно су се повећале као и трошкови за његово издржавање.

По ставу првостепеног суда тужени који није запослен, али остварује приходе сакупљањем и продајом секундарних сировина (папира) у могућности је и поред тешке економске ситуације у којој се налази, да тужитељу плаћа досуђени допринос, који у овом случају одговара потребама млдб. тужитеља за школовање и издржавање.

Другостепени суд, полазећи од чињеница утврђених у проведеном поступку, које жалба туженог није довела у питање, оцјењује да је досуђени допринос у складу с одредбом члана 230. став 2. Породичног закона, јер да је тужени као родитељ у обавези да искористи све своје могућности да доприноси за издржавање млдб. тужитеља.

Овај суд сматра да су нижестепени судови правилно примијенили материјално право прихватањем тужбеног захтјева у оном опсегу како је то наведено у изреци првостепене пресуде.

Основни је став нижестепених судова да је тужени и поред тешке материјалне ситуације у којој се налази, у обавези да искористи све своје могућности и уложи додатне напоре за прибављање потребних материјалних средстава за издржавање млдб. тужитеља.

Одредбом члана 256-б Породичног закона („Сл. лист СРБиХ“, број 21/79 и 44/89 – даље: ПЗ) прописано је, да ће суд лице које је дужно да даје издржавање, а не налази се у радном односу нити је корисник пензије, или остварује сталну новчану ренту у мјесечним износима, обавезати на плаћање будућих мјесечних износа издржавања у новчаним износима који одређују у проценту од зајамченог личног дохотка у Републици, који не може бити мањи од 15%, а проценат за сва лица која траже издржавање не може бити већи од 50%.

У конкретном случају није спорно да је тужени у тешкој материјалној ситуацији, јер је незапослен, нема стална примања, супруга му је незапослена и има двоје млдб. дјеце из другог брака које издржава од прихова остварених продајом секундарних сировина (папира), па с обзиром на правила материјалног права садржана у одредби члана 251. став 3. ПЗ, да ће суд приликом утврђивања могућности лица које је дужно да даје издржавање, узети у обзир сва његова примања и стварне могућности да стиче повећану зараду, као и његове властите потребе и законске обавезе по основу издржавања, онда се млдб. тужитељу у складу с одредбом члана 256-б ПЗ могао одредити допринос за издржавање на терет туженог у проценту од 15% од зајамченог личног дохотка у Републици, јер из стања у списима овог предмета не произилази да би одређивањем доприноса у овом проценту заједно са обавезом коју тужени има у односу на издржавање своје двоје млдб. дјеце из другог брака, нарушило одредбу о ограничењу највишег износа издржавања од 50% за сва ова лица.

Приговор ревидента да мајка млдб. тужитеља издаје у закуп подстанарима његову имовину – приземље куће и остварује приходе, на који начин се треба ослободити обавезе плаћања доприноса за издржавање млдб. тужитеља, није основан.

На обавезу родитеља да доприноси издржавању свог млдб. дјетета без утицаја је што тај родитељ не жели да тражи издвајање своје имовине од свог разведеног брачног друга, јер то не представља разлог да би се могао ослободити те законске обавезе према млдб. дјетету.

Приговор ревидента да је незапослен и без сопствене имовине, не ослобађа га законске обавезе да доприноси издржавању млдб. дјетета. Кад такав родитељ, а што је у овом случају у поступку утврђено, остварује приходе продајом секундарних сировина, и стога му пружена могућност да таквим радом обезбјеђује средства, како за сопствену и егзистенцију своје породице, тако и за дио потребан и нужан за издржавање млдб. тужитеља. Тај допринос не може бити мањи од 15% колико је прописано наведеном одредбом Породичног закона.

У односу на приговор ревизије да су нижестепене пресуде захваћене повредама одредаба парничног поступка из члана 354. став 2. тачка 13. Закона о парничном поступку, јер да пресуде немају разлоге о одлучним чињеницама и да су нејасне и противрјечне, треба рећи да ове повреде поступка нису учињене.

Нижестепени судови су правилно утврдили све битне чињенице за које су дали ваљане, јасне и довољне разлоге који нису противрјечни, те које као правилне усваја и овај суд.

Према свему изнесеном, не постоје недостаци у доношењу нижестепених пресуда на које ревизија указује, а ни таквих на које овај суд пази по службеној дужности у смислу члана 386. Закона о парничном поступку, а и материјално право правилно је примијењено када је удовољено тужбеном захтјеву тужитеља, ради чега је ревизију као неосновану ваљало одбити на основу члана 393. Закона о парничном поступку.

Предсједник вијећа
Бајагић Здравко

за тачност отправка овјерава
руководилац судске писарне
Братић Душанка